

УДК 070(051):94(100)

КУЛЬТУРНЕ РОЗМАЙТТЯ СВІТУ КРИЗЬ ПРИЗМУ ЖУРНАЛУ “КУР’ЄР ЮНЕСКО”

Ю. Голубець

*Львівський національний університет імені Івана Франка
вул. Університетська, 1, 79000 Львів, Україна, e-mail: journft@franko.lviv.ua*

Аналізуючи публікації рубрики “Люди і місця” журналу “Кур’єр ЮНЕСКО”, стаття висвітлює шляхи досягнення журналом його головної мети — формування ідей миру та діалогу в свідомості читача. Через різноманітність тематики публікацій автор виявляє їхні спільні функції, які вони виконують в утвердженні ідей миру та культурного розмаїття.

Ключові слова: мир, культурне розмаїття, єдність, соціальні проблеми.

Базуючись на засадах миру та діалогу, який би забезпечував мир, журнал “Кур’єр ЮНЕСКО” прагне охопити культурне розмаїття світу. Завдання практично нереальне, адже світ — це калейдоскоп націй і народностей, безмежжя духовної і матеріальної спадщини. Численні джерела з історії людства, його культури, безперечно, корисні, але вони презентують минуле і ніколи не наздоженуть момент теперішнього. А періодичне видання, функцією якого і є висвітлювати поточне, має змогу ознайомити з певним явищем, яке існує у тому ж часовому відрізку, що й читач. Це спричинює особливе відчуття у реципієнта інформації, відчуття не пройденого минулого, а справжнього життя, що співіснує з його власним більш чи менш віддалено. В нашу епоху духовно-моральної кризи особливо важливим є звернення до одвічних засад культури, заповітів мудреців та мислителів, іншими словами, прагнення відновити актуальність такого явища, як культура. Вузькоспеціалізовані видання чи рідкісні програми на телебаченні і радіо не в змозі здійснити це завдання, адже вони користуються популярністю лише у тих, хто цим цікавиться. Викликати цікавість до культури спроможний якісний друкований орган як один із засобів масової інформації, головною функцією яких у сучасну еру глобалізації є підвищення рівня духовності, збагачення внутрішнього світу особистості, насичення його одвічними загальнолюдськими цінностями. Саме навернення людства до засад культури і поставив собі за мету журнал “Кур’єр ЮНЕСКО”: “...різні культури світу формують єдиний простір, і справжнє сприйняття окремої культури набуває універсальності” (19; 2); “Сьогодні ми стоїмо перед новим викликом: зробити наше розмаїття засобом діалогу і розуміння” (20; 4).

Для досягнення цієї мети журнал використовує різні жанри, формує різні рубрики. Особливо цікавою та актуальною є рубрика “Люди і місця”. Як

відомо, сприйняття залежить від стилю викладу. Доступність, помірно навантаження спеціальними термінами, змістовність, насиченість смислом — усе це уможливорює краще засвоєння інформації. Тому для утвердження ідей миру, добра, моральних цінностей журнал обрав науково-популярний стиль викладу. Рубрика, яку ми розглядаємо, — це, переважно, думки, відчуття, переживання, ностальгічні спогади людей як представників певних культур; це також звертання уваги на актуальні соціальні проблеми, зворотні обличчя загальноприйнятої моделі певної країни. Журнал вводить читача у світ, пробуджує у людей відчуття спільноти, спонукає розширити свій світогляд, відкритись до інших, знаходячи спорідненість з іншими. Видатний мислитель Іспанії Хосе Ортега-і-Гасет вважає: “Світ співвідноситься з живим суб’єктом, належить йому, надає йому життєвого виміру, локалізує його в потоці життя, який плине від народу до народу, від генерації до генерації, від індивіда до індивіда, опановуючи універсальну реальність” (5; 368). “Кожен індивід — це суттєва точка зору. Зіставивши окремішні бачення всіх, можна зіткати всеосяжну і абсолютну істину” (5; 369). “Кур’єр ЮНЕСКО” надає можливість ознайомитися з позицією, ціннісними орієнтирами, світоглядами різноманітних особистостей.

Недарма рубрика “Люди і місця” має таку назву. Це свідчить про бажання висвітлити зв’язок між людиною як індивідумом і тою просторовою нішею, в якій вона перебуває, прив’язаність особи до певного культурного середовища, яка виявляється через особливий спосіб мислення, спосіб бачення якоїсь проблеми.

Перша із досліджуваних статей — “Душа старовинного Каїру”. Автор — єгипетський письменник і журналіст Самір Гаріб, який у 1999 році був призначений головою Національної бібліотеки та архівів. Дуже повно і багатогранно він зумів подати столицю своєї батьківщини, відтворити її середньовічний дух у відносно невеликому есе. Середньовічний або Ісламський Каїр — об’єкт Списку Світової Спадщини від 26 жовтня 1979 року. В дослідженнях 2000-2003 рр. стану культурних об’єктів Арабського регіону, результати яких опубліковані у “Звіті Світової Спадщини”, серед загрозливих факторів для Ісламського Каїру основним виділено його забруднення відходами виробництва та сміттям. А також виявлено відсутність системи управління. Щоправда, вже у жовтні 2002 року на конференції у новій олександрійській бібліотеці продемонстровано успішне застосування інформаційних технологій у царині менеджменту культурної та природної спадщини. Професор археології Каїрського університету Г.А.Габалла висловився так: “З такою кількістю цивілізаційних пластів вся земля Єгипту могла б бути включена у Список Світової Спадщини як культурний ландшафт” (21; 5). Однак мусульманському Каїру присвятили міжнародний симпозіум у лютому 2002 року. На ньому наголошувалось на необхідності продовження традиційного способу життя і визнано, що сильна соціальна та економічна база — неоціненне джерело балансу участі уряду в збереженні та підтримці Старовинного Каїру.

Сухість офіційних даних не розкриває сутності культурного об’єкта. Це досягається журналістською майстерністю автора статті Гаріба. Він пише про образне, чуттєве сприйняття міста своїм внутрішнім єством, немовби передаючи читачеві своє зачарування містом. Його розповідь насичена історичними подробицями та іменами: у стислому вигляді ми дізнаємося про минуле певної

вулиці чи площі, мечеті чи цитаделі. “Тягар історії відчувається в кожній вузькій вуличці і, навіть більшою мірою, в обличчях людей, які живуть тут, які випромінюють, часто несвідомо, спокійну переконаність, що це завжди було і буде їхньою домівкою” (17; 6). “Я ніколи не втомлююсь блукати вночі з друзями лабіринтом вулиць та провулків, де завжди живе душа Каїру” (17; 5).

Перед внутрішнім зором С. Гаріба немовби постає минуле: при згадці про основні вулиці чи площі обов’язково дається характеристика особи, на честь якої названо їх: чи то легендарний Фатімідський каліф, чи султан Аль Гурі. Гаріб, розповідаючи про Цитадель, згадує імена Саладіна, Наполеона; також наводить легенду про винищення мамлюцьких вождів хитрим Мухамедом Алі саме у цій споруді. Далі автор плавно переходить до змалювання старовинної частини міста — Аль Кахіру, у якій виділяє перлини мусульманської частини Каїру: університет Аль Ажар і мечеть Аль Хусейна. Це символічно ілюструє серцевину мусульманської культури: нерозривність релігії і науки та освіти, центрування особи в її інтелектуальному зростанні на духовному стержні. Цю рису підкреслював культуролог ХХ століття А. Кребер: “Справді характерною особливістю арабської культури було те, що магометанська релігійна система виявилась чи не єдиним явищем, навколо якого пізніше склалась потужна і багата цивілізація” (1; 477).

Дух міста, закарбований в його архітектурі, енергетика минулого володіє потужним впливом на населення. Саме через людей, які живуть нині, але у місті минулого, можна повністю осягнути дану культуру. Автор відчуває це, стверджуючи, що насправді відкрив для себе місце, де мріяв оселитись, а саме — площу Аль Гурі, коли послухав виступ народних артистів, які презентували творчий дух єгипетського простого люду: сліпий композитор, поет і гравець на лютні, які публічно насмілились висловити обурення і протест проти війн, жорстокості та насильства. Візит до Каїра в дитинстві запам’ятався авторові випадково побаченою церемонією вигнання злих демонів. Гаріб вслухається у звуки свого міста, безперервний шум натовпу, загадкові звуки із-за архітектурного мережива будинків “збуджують уяву”, а у жіночих постатях йому вбачається особлива мова жіночого тіла, яку він “ніколи не втомлюється вивчати” (17; 7). Одне із кафе на популярній серед туристів вулиці Хан-аль-Халілі він називає мікркосмом вулиці. Гаріб згадує про гордість єгипетського народу Нагіба Махфуза, лауреата Нобелівської премії з літератури, який проживав на цій вулиці. Думка автора несподівано звертається до моральної сфери: йому згадуються благородні лицарі футува, які встановлювали і оберігали справедливий закон у Каїрі. “Сьогодні вони зникли. А з ними — весь той світ, який наділяв духом Старовинний Каїр, зникає з нашого життя”, — невтішно підсумовує Гаріб (17; 8).

Зміст статті відповідає її назві — “Душа Старовинного Каїру”, адже автор зумів показати те незриме і нематеріальне, що насичує наше буття, тобто культуру. Через назви, імена, переказ історії пам’яток (мечетей, фортець), короткі, але всебічні описи ринку, площі, вулиці, барвисті ескізи звичаїв і традицій (церемонія вигнання злих духів, народні співці, групова молитва під час рамадану), через архітектуру міста С. Гаріб презентує культуру мусульманського Каїру. Його розповідь обрамляє і доповнює багатий фотоматеріал французького фотографа Деніса Делюкса. Стаття має пізнавальне значення, адже висвіт-

лює міру присутності культури в сучасності, міру її прояву в стилі життя суспільства, в обличчі країни чи міста.

На відміну від Гаріба, який демонструє глибоку закоріненість мусульманської традиції у сучасність, Чен Даньян, китайський письменник, висвітлює суть сучасного Шанхаю, який із скромного рибацького порту поступово виріс у потужний мегаполіс. Даньян досить стисло, як на письменника, сухо і дещо байдуже описує своє місто. Проте назва статті “Відродження Шанхаю” змушує засумніватися у її щирості. Між рядками звучить мовчазний осуд автора амбіцій Шанхаю, його метушні: “Сьогодні Шанхай несамовито працює, надолужуючи втрачений час, затаївши бажання перевершити Гонконг в його розвитку і позмагатися з Нью-Йорком чи іншими великими містами світу” (13; 5). Величезна кількість західного та американського не органічно влилась в китайську культуру, а витіснила її, заповнивши собою такі великі міста, як Шанхай. Це видно із фотографій, які, якби не расові особливості зображених жителів та ледь помітні ієрогліфи на вітринах чи бігбордах, можна було б прийняти за фото будь-якого американського міста. Шанхай — це постійний гарячковий броунівський рух. “Дехто каже, що Шанхай — просто величезна споруда, інші — що він ніби щойно вижив після безладного бомбардування” (13; 6).

Публікуючи цю статтю, журнал на прикладі Шанхаю порушує проблему глобалізації, показує цілком очевидні результати її руйнівного, нівелюючого чинника. Стаття змушує замислитись над проблемою збереження культур перед загрозою зоднорідення, яку несе з собою глобалізація.

Заклик до об’єднання та миру пронизує собою наступну з досліджуваних статей — “Єрусалимська утопія”, написана французом Андре Чуракі, який переклав Біблію і є автором ще декількох статей. Свою статтю він присвячує Рене Кассіну, головному авторові Всесвітньої Декларації прав людини. Щоб підкреслити унікальність, винятковість Єрусалима для світу, він в епіграфі наводить вислів Шатобріана: “...здається, все має бути незвичайним в цьому незвичайному місті” (10; 5). А. Чуракі апелює до першоджерел: Старого та Нового Завітів, Корану, наголошуючи на спільній для них ідеї миру та примирення, а також підкреслює призначення Єрусалиму — об’єднатись у мирі, стати єдиним цілим, місцем мирного співіснування різних релігій. Він мріє про Єрусалим як про нову сучасну столицю всесвітнього миру, як цього прагнули пророки всіх трьох релігій: ісламу, християнства та юдаїзму.

Рішення ООН № 181 про припинення британського мандату над Палестиною і створення двох самостійних держав 29.11.1947 року Чуракі вважає шансом припинити конфлікт, хоча після резолюції активізувалась діяльність парамілітарних єврейських та арабських організацій, виникла серія арабо-ізраїльських війн. Встановлення миру Чуракі вбачає в конфедеративному об’єднанні Ізраїлю і Палестини, у їхній відкритості до інших країн Близького Сходу. “Давайте об’єднаємо людей, які живуть у місті, розподіливши їхню відповідальність”, — заявляє він, маючи на увазі святині Єрусалима, на які претендують представники різних релігій (10; 7).

Автор, цілком усвідомлюючи утопічність, у кращому випадку — далекосяжність ідеї миру, все ж таки впевнений, що “майбутнє миру у світі залежить від досягнення цієї утопії” (10; 7) і особливо важливим вважає роль Єрусалиму, “бо це місто — місце зустрічі культур і релігій, різномовних людей

різного віку” (10; 7). Свою думку він підтверджує цитатою з Книги Псалмів: “Моліться за мир в Єрусалимі” (10; 7). Стаття Андре Чуракі — це емоційний палкий заклик до примирення, сміливий виклик сумнівам. Вона повністю відповідає меті та головній ідеї журналу “Кур’єр ЮНЕСКО”: утверджувати мир у свідомості людей; а відверта емоційність, проповідницький стиль найефективніше впливають на свідомість.

Недарма обрано тему Єрусалима як перехрестя культур і як осередку невичерпного конфлікту: “Арабо-палестинське протистояння стало найбільшим масштабним конфліктом другої половини ХХ століття. Конфлікт у Палестині має не лише локальне, а й значно ширше міжнародне значення” (4; 295). Темі Єрусалима присвятив свою статтю директор “Кур’єра ЮНЕСКО” Рене Лефорт. Докладний матеріал про храми і святині старовинної частини міста, взятий з праць експерта з ісламського мистецтва О. Грабаря та професора релігійних студій Е.-М. Лаперуза, автор доповнив хронологічною довідкою та інформацією про політику ЮНЕСКО щодо культурної спадщини Східного Єрусалима. Це свідчить про серйозне зацікавлення журналом проблемою Єрусалима, яка хвилює людську спільноту. Справедливим є висновок Лефорта, що “політичні конфлікти можна вирішити шляхом компромісу, але релігійні розв’язуватимуться лише через співіснування” (9; 43).

Лейла Шахід, представник палестинської влади у Франції, підкреслює особливість Палестини — зародку середземноморської цивілізації, як місце зіткнення трьох монотеїстичних релігій, і переконана, що “їхнє мирне співіснування матиме вплив і поза цим регіоном — всюди, де різні культури намагаються виключити одна одну із життя” (12; 49).

Отець Еміль Шуфані, архімандрит греко-католицької церкви, який активно займається встановленням мирних стосунків між євреями та арабами, вважає плідний і конструктивний діалог запорукою мирного співіснування: “частка божественного, притаманна людям, яка може бути виявлена через різні релігії, уможлиблює спілкування” (22; 38).

Продовжуючи ідею миру та співіснування різних типів мислення на прикладі Єрусалима, “Кур’єр ЮНЕСКО” в наступному випуску публікує розповідь Сарі Нусейбеха, президента університету аль-Кудс, яку він сам охрестив “наївною сумішшю факту і вигадки, мозаїкою суб’єктивного і об’єктивного” (8; 5). Подібно до того, як Гаріб малював перед очима читача барви старовинного міста, Нусейбех витворює дещо метафізичну картину Єрусалима, перетворивши його на різновид якоїсь особливої реальності. Через спогади давніх легенд, автор висвітлює нематеріальну субстанцію міста: “Єрусалим — і камінь, і населення, — це скарбниця моральних оповідей”; “І як тільки ви вдивляєтеся у цей вічний Єрусалим, ви якимсь чином вбираєте його відмінності, які просочуються у ваше власне єство” (8; 9). Можливо, таке світовідчуття зумовлене оригінальним поєднанням національної приналежності автора, представника мусульманського роду з його статусом хранителя ключів християнської святині. Читач немовби допускається у внутрішній світ людини, відкриває для себе нові виміри сприйняття міста. Руйнується закарбований багатовіковими війнами стереотип войовничого і небезпечного Єрусалима, натомість виникає уявлення про нього як про місце єднання та миру, що, однак, залежить від бажання відчутти і піддатись благословенній аурі умиротворення, яке випромінюється ним. Як і кожна

стаття рубрики, вона щедро оздоблена фотоматеріалами та коротенькою довідкою під назвою “В пошуках вічного” — про фотороботу студентів археології, архітектури і літератури з університету аль-Кудс.

Християнський священик з Єрусалима Д.-М. А. Єгер вважає необхідним діалог з ісламом для стабільного існування християнства на Сході: “... способи поведінки, спричинені то страхом, то якимсь почуттям вищості або наперед закладеним схваленням мусульманського характеру арабського світу, мусять уступити місце більш урівноваженій оцінці автентичних і релігійних вартостей, наявних серед мусульман, що спонукало б до безперервних зусиль, до започаткування і підтримування діалогу з ними” (2; 61). Араб-християнин Кегам Абгар підкреслює роль арабомовних християнських богословських трактатів, “щоб посправжньому і в повноті зрозуміти християнський Схід, а також істотні цілі християнсько-мусульманського діалогу, щоб дійти до розуміння і до взаємної співпраці в суспільстві, яке визнає багато релігій” (3; 69).

“Кур’єр ЮНЕСКО” чимало уваги приділяє країнам так званого третього світу, акцентуючи на багатстві їхньої культури. На сторінках журналу публікується матеріал про природну культурну спадщину східних країн, про вплив на свідомість населення проблем сучасності.

Наступна стаття, яку ми розглянемо — “Мрії і надії алжирської молоді”, відзначається сильним соціальним спрямуванням, що характерно для рубрики, в якій вона опублікована. Вміщено також довідку про автора статті — “войовничу” Далілу Талеб. Маючи тридцять два роки, у своїй активній політичній діяльності вона досягла посади члена Національних Народних Зборів з питань молоді, спорту та волонтерської роботи і здобула славу борця проти насильства та жорстокості. Створений ще в 1993 році, в розпал фундаменталістського терору — реакції на усунення ісламістів від влади, Активний Молодіжний Рух об’єднує осіб як прозахідного, так і традиціоналістського спрямування. “У Молодіжному Русі, навчаючи допомагати один одному і виявляти солідарність, ми спрямовуємо їх на шлях спільної праці, подолання їхніх відмінностей і зруйнування того невидимого, зведеного освітою і традиціями бар’єру між хлопцями і дівчатами” (7; 7-8). Оснащена такою інформацією, стаття набуває гостроти, спонукає перейнятися викладеним у ній, формує враження “перебування всередині”. Адже це — не просто погляд збоку, погляд на очевидну видимість ситуації, поданий через призму психології журналіста, а особистий досвід, частина внутрішнього життя однієї з дійових осіб, висновки і думки, викристалізовані протягом тривалого часу, які ґрунтуються на певній практичній діяльності.

Стаття торкається наболілої і майже безвихідної проблеми: впливу політичної, економічної кризи на майбутнє молоді країни, яка потерпає від політичної жорстокості, безробіття та неможливості виразити себе. Байдужість уряду до молоді і його заклопотаність “національною безпекою” спричинила гальмування культурної та освітньої діяльності в країні. Автор наголошує на моральній, внутрішній проблемі і застерігає, що така фрустрація загрожує в подальшому екстремістськими формами самовираження. Як людина, яка безпосередньо контактує з молоддю, Даліла відзначає одну спільну рису, яка пронизує всю їхню діяльність, — прагнення до миру: “заговоріть з ними про мир, як одразу ж прокидається їхній ентузіазм” (7; 7). Д. Талеб зуміла спрямувати свою діяльність на утвердження демократичних принципів без відриву від свого коріння,

від культури. “Ненависть між статями, різними світобаченнями, між районами, між арабами і берберами кипіла десятиріччями, перетворюючи чудове розмаїття Алжиру на невичерпне джерело конфлікту” (7; 8).

Ідея статті органічно вплітається в загальну концепцію миру, утверджену “Кур’єром ЮНЕСКО”. Висвітлюючи спрямовану на встановлення миру діяльність, вона руйнує стереотип агресії та насильства, викликаний кривавим протистоянням уряду Алжиру та ісламістами. Хоч нормалізація суспільного життя — довготривалий процес для Алжиру, але про успішність ідей миру свідчить лояльність нового президента Боутефліки, який прагне до національного порозуміння.

Протилежний стан справ спостерігається в іншій мусульманській країні — Афганістані. Назва досліджуваної нами статті — “Кабул: жінки в сутінках” вказує на проблему, яку порушує журналістка Е. Древілон. Вона сконцентрує увагу на становищі жінки в суспільстві, де владу захопило фундаменталістське угруповання “Талібан”. “Під правлінням ортодоксального ісламістського уряду “Талібана” Афганістан перетворився на заповідник середньовічного обскурантизму” (1; 272).

Древілон подає шокуючі розповіді самих жінок про психологічні, моральні, інтелектуальні та фізичні утиски, яких вони зазнають від нової влади. Без права здобувати освіту, працювати, лікуватися в клініках, які призначені лише для чоловіків, змушені жебракувати; стаючи вдовою, жінка стає тінню, об’єктом агресії та приниження. “Таліби — дикуни, які не вважають жінку за людину, зводячи її до статусу тварини” (11; 6), — цитує Елізабет одного лікаря, засуджуючи гендерний антагонізм як рису, притаманну конкретній організації, а не всім мусульманам-чоловікам, стереотип чого ще досить сильний у західній свідомості. Публікаціями інтерв’ю з релігієзнавцями чи оглядових статей журнал розрізняє явища ісламу як релігії та ісламізму — як її перекручення. Висвітлюючи такі риси “Талібана”, як відкидання нового, жагуче прагнення відкинути себе у далеке минуле, одвічна гендерна заздрість і страх, стаття виявляє антигуманістичну суть фундаменталізму, його цілеспрямовано деградуючу функцію.

Стаття опублікована в 1998 році, коли, за повідомленням автора, таліби контролювали 80 % Афганістану. В березні 2001 року — 90 %. Тоді ж відбулося варварське зруйнування буддійських святинь Баміанської долини, про яке Генеральний Директор ЮНЕСКО К. Мацуура висловився як про “злочин проти культури”, а Директор Центру Світової Спадщини Ф. Бандаріні — “велику втрату для людства”. Він також наголосив: “Криза показала, що ЮНЕСКО і Конвенція Світової Спадщини були корисними у переконанні більшої частини міжнародної спільноти у важливості захисту того, що належить всім нам” (18; 1). У травні 2001 року, судячи з репортажу Саллі Армстронг, яка здійснила ризиковану подорож до Афганістану, становище погіршується, “ в плані заборони освіти для дівчат і роботи для жінок. З такими нормами Афганістан повернеться скоро у Середні віки” (14; 137). І хоча вже в листопаді того ж року військовими зусиллями США талібанський режим повалено, не так швидко вивітриться задушливість духовно-морального та інтелектуального герметизму, вивільниться творчий потенціал нації, зруйнуються мури заляканості, комплексів, насаджених талібами-ісламістами.

Афганська письменниця в еміграції С. Заріаб виділяє два джерела ісламського фундаменталізму — неписьменність і неосвіченість. Згадуючи радянську окупацію, вона порівнює: “Тоді ми мали політичний фанатизм, тепер — релігійний. А будь-який фанатизм засліплює” (15; 49). “У будь-якому разі ріст фундаменталізму шкодить ісламу, тому що представляє його як релігію, позбавлену духовності” (15; 51).

“Новий виклик сучасності — відділити іслам від ісламізму. Ми маємо впевнитися, що іслам грає роль у протистоянні фундаменталізму” (16; 11), — робить висновок знавець арабської культури, професор порівняльної літератури, видавець французькомовного журналу “Дедал” Абдельвахаб Меддеб, аналізуючи природу фундаменталізму та причини його виникнення.

Взагалі ідеологічним ембріоном ісламського фундаменталізму можна вважати ваххабізм — учення, назване ім'ям його засновника аль-Ваххаба, який енергійно і досить успішно взявся за справу повернення первісної чистоти мусульманському суспільству XVIII століття. А створене Хасаном аль-Банною Мусульманське Братство в Єгипті у 1928 році і започаткована ним агресія екстремістських рухів мають своїм джерелом те, чого не могло бути у XVIII столітті, що і викривило ідею ваххабізму, а саме — своєрідний “колоніальний комплекс”. Багаторічне панування чужорідної полярної західної цивілізації, насильницька асиміляція спричинила культурний бунт. Замість боротьби за розвиток, за оновлення виникла боротьба проти: проти нового, проти іншого, навіть проти себе. Ісламський фундаменталізм — яскравий приклад того, до чого може призвести відсутність почуття міри, так шановане древніми. Насильство, страх, деградація і регрес — наслідок хибної стратегії розвитку нації.

Проблема відродження, проблема співвідношення традиційного і нового порушується і в статті Габара “Аякучо: нелегкий спокій”. Автор — президент перуанської Ради Миру — стурбований наявною ситуацією в регіоні, яку він називає “збройним миром”. Він інформує читача про культурну значимість Аякучо як плавильного чану індіанської та іспанської культур. “Місцева еліта спромоглася зберегти цю традицію культурного дуалізму, уникнувши соціальних дискримінацій” (6; 3). Крім того, Аякучо — колиска доінкської цивілізації. Габара підкреслює багату музичну традицію, яка органічно поєднує в собі барвисте розмаїття. Також подає короткий опис відновленого в 1993 році гучного фестивалю під назвою Святий тиждень. Габара виділяє як традиційну рису спільнот Анд їхню солідарність, цілком усвідомлюючи, що відновлення соціального механізму, заснованого на солідарності, потребує часу; і це завдання дуже ускладнюється злочинною діяльністю міських молодіжних банд та жебрацтвом жертв партизанської війни. Повніше розуміння проблеми уможливило довідка під назвою “Ціна “брудної війни”, яка висвітлює історію партизанського угруповання “Світлий шлях”.

Стаття порушує спільну для всіх суспільств, які пережили громадянську війну, проблему врегулювання суспільного життя, встановлення миру із збереженням та відновленням історичної спадщини: звичаїв і традицій народу.

Таким чином, публікації рубрики “Люди і місця” намагаються порушувати актуальні соціальні проблеми та спонукають поміркувати над шляхами їх вирішення. Крім того, досліджувані публікації виконують такі функції:

— пізнавальну, адже повною мірою задовольняють інтерес читача, ґрунтовно висвітлюючи дану проблему, аналізуючи її стан, інформуючи про її причини;

— спонукальну. Відзначаючись якоюсь логічною недовершеністю, статті немовби позбавлені висновків, тим самим запрошуючи зробити аналіз, подумати над можливими наслідками і, можливо, застосувати знайдене рішення у подібних ситуаціях;

— виховну, оскільки популяризує ідеї миру та рівноцінності різноманітних народів, сконцентровує свою увагу на загальнолюдських цінностях: свободі, справедливості, добрі.

Успішність здійснення цих функцій великою мірою завдячує специфічному стратегічному засобові “Кур’єра ЮНЕСКО”. Своєрідний “погляд зсередини”, коли сприймається інформація про культуру від її ж представника, надає рубриці правдивості, спричинює ефект “безпосереднього спілкування”. Читач виявляє спорідненість у спільних для всіх емоціях чи відчуттях, відшукує спільне і відмінне у способі мислення різноманітних осіб як представників певних культур. Чи то ліричний сум єгипетського і китайського письменників чи сповнений надії настрій єрусалимського професора, чи завзятий дух алжирської активістки, — така, на перший погляд, різноманітна тематика має єдину мету — утверджувати ідеї ЮНЕСКО, а саме:

— ідею єднання, об’єднання в змісті мирного співіснування, базованого не на політичних компромісах, а на духовно-моральних ціннісних установах. У статтях звучить заклик до миру — міжнародного та міжрелігійного (Єрусалим), суспільного (Алжир, Аякучо), гендерного (Афганістан);

— ідею збереження культурної ідентичності в умовах глобалізації. Статті спонукають усвідомити важливість гармонійного відродження, справжнього оновлення, щоб не розчинитись у сучасності, що наступає (Шанхай), чи не ізолюватися від неї (Каїр).

-
1. Антология исследований культуры. Т.1. Интерпретация культуры. Санкт-Петербургская книга, 1997. — 728 с. — (Культурология 20 век).
 2. *Д.-М.А.Єгер*. Християнство у Святій Землі // Сопричастя. — 1997. — № 1, січень-березень. — С. 55-63.
 3. *Кегам Абгар*. Арабська християнська традиція // Сопричастя. — 1997. — № 1, січень-березень. — С. 64-70.
 4. *Козицький А.М.* Новітня історія Азії та Африки. — Львів, 2004. — 430 с.
 5. *Ортега-і-Гасет Х.* Вибрані твори. — К., 1994. — 420 с.
 6. Ayacucho: an uneasy calm // The Unesco Courier. — 1999. — April. — P. 3-8.
 7. Hopes and dreams of Algeria’s youth// The Unesco Courier. — 1998. — September. — P.3-8.
 8. Jerusalem: childhood truths // The Unesco Courier.—2001. — October. — P. 5-9.
 9. Jerusalem: source of sound and fury // The Unesco Courier. — 2001. — December. — P.40-43.
 10. Jerusalem Utopia // The Unesco Courier. — 2001. — September. — P. 4-9.

11. Kabul: women in the shadows // The Unesco Courier. — 1998. — October. — P. 3-8.
12. Leila Shahid. The resolve of a Palestinian envoy // The Unesco Courier. — 1999. — April. — P. 46-50.
13. Shanghai reborn // The Unesco Courier. — 1999. — January. — P.3-7.
14. Shrouded in secrecy // Chateline. — 2001. — May. — P. 131-137.
15. Spojmai Zariab: a pen against a nightmare // The Unesco Courier. — 2001. — March. — P. 47-51.
16. Sweeping our backyard // The Unesco Courier. — 2003. — October. — P. 8-11.
17. The soul of Old Cairo // The Unesco Courier. — 2000. — May. — P. 3-8.
18. The World Heritage Newsletter. — 2001. — May-June. — #30.
19. The World Heritage Newsletter. — 2001. — July-August-September. — # 31.
20. The World Heritage Newsletter. — 2002. — March-April. — # 34.
21. The World Heritage Newsletter. — 2002-2003. — November/December/January. — # 37.
22. “To be the same as everybody is the hell” // The Unesco Courier. — 2004. — January. — P. 36-39.
23. World Heritage Reports. Periodic Report and Regional Programme / Arab States, 2002-2003.

THE CULTURAL DIVERSITY OF THE WORLD IN “THE UNESCO COURIER” INTERPRETATION

Yustyna Golubets

Lviv Ivan Franko National University,
Universytetska Street 1, 79000 Lviv, Ukraine

Tel. office: (032) 296-47-75

E-mail: journft@franko.lviv.ua

Analysing publications of “The Unesco Courier’s” heading “People and Places” the article shows how the magazine reaches his main goal — formation the ideas of peace and dialogue in the reader’s mind. Through diverse publications’ themes the author utters their functions in establishing the ideas of peace and cultural diversity.

Key words: peace, cultural diversity, agreement, social problems.

Стаття надійшла до редколегії 18.01.2006